

تولید اورانیوم فلزی دست ایران را در مذاکرات هسته‌ای پر کرد

برگ برنده جدید ایران در مذاکرات وین

صفحه ۲ را بخوانید

روزنامه خبری-تحلیلی، دانشگاهی صبح ایران
صدای نخبگان، نگاه جوانان

۱۶ صفحه
تهران ۴۰۰۰ تومان
شهرستان‌ها و واحدهای
دانشگاهی ۱۵۰۰ تومان

شماره مسلسل ۴۰۹۹
پنجشنبه ۱۷ تیر ۱۴۰۰
۲۷ ذیحجه ۱۴۴۲
۸ جولای ۲۰۲۱
شماره ۳۶۱

ناشر، نویسنده، مترجم
شما متمرهمید

چرا ادبیات کودک و نوجوان درون تهی شده است؟

صفحه‌های ۱۲ و ۱۳ را بخوانید

www.fdn.ir 6 Pages

دولت روحانی اقتصاد را با بدترین وضع نابرابری تحویل می‌دهد

به جنگ تبعیض بروید

صفحه ۸ را بخوانید

تجمع کارنامه سبزه‌ها مقابل وزارت آموزش و پرورش وارد هفته دوم شد

عاقبت بحران چندمرجعی در استخدام معلمان

۱۶»

دکتر ولایتی در تماس تلفنی با رئیس جمهور عراق:

تقویت تعاملات علمی راه تعمیق روابط دو کشور است

۲»

«فرهیختگان» گزارش می‌دهد

پیشنهادهای دانشجویان برای استمرار تحول

۴»

» یادداشت

چراغی که به خانه رواست

رضا توکلی

پژوهشگر اندیشکده دیپلماسی اقتصادی دانشگاه امام صادق(ع)

سرمایه مفهومی آشنادر ادبیات رایج اقتصادی است که اگر به‌طور عامیانه با آن مواجهه‌شود، خسارتی در ارزیابی‌ها و تصمیم‌گیری‌های اقتصاد کلان و برنامه‌ریزی پیشرفت کشورها به‌دنبال خواهد داشت. شاید بهترین راه برای آنکه سرمایه را درست درک کرده باشیم آن باشد که وجه ممیزه آن با مفاهیمی چون دارایی و ثروت را تشخیص دهیم. دارایی در ادبیات متعارف اقتصادی هر مایملک است که توان خلق ارزش را ندارد. اصطلاحاً اموال گوشه افتاده‌ای را که خبرش به هیچ کس نمی‌رسد و از دور معاملات مرسوم و عرفی در بازار خارج شده است، می‌توان دارایی تلقی کرد. اما ثروت گونه‌ای از دارایی است که ارزش معامله متعارف در بازار را می‌یابد، یعنی خریدوفروش آن مرسوم و ممکن است. اما سرمایه آن ثروتی است که ضمن آنکه ارزش‌سازی دارد، با حفظ مالکیت آن (بدون خریدوفروش) می‌توان از آن عواید اقتصادی به‌دست آورد. به عبارت روشن‌تر، سرمایه ثروتی است که در چرخه تولید قرار می‌گیرد. اما آنچه یک دانشجوی سال اول رشته اقتصاد از مفهوم سرمایه تصور می‌کند، متکی به آن است که سرمایه را به‌عنوان یکی از منابع تولید می‌شناسد. یعنی تولید را حاصل شرایطی می‌داند که سرمایه انسانی، سرمایه مالی، سرمایه عمرانی و سرمایه فناورانه در تلفیق با یکدیگر محصولی از جنس کالا یا خدمات را به بازار عرضه کرده و از آن کسب منفعت می‌کند. بنابراین ارزیابی وضعیت تولید داخلی با ملی هر کشور را می‌توان از کیفیت و کمیت سرمایه به معنی صحیح و جامع این مفهوم در آن کشور تصور کرد. به عبارت روشن‌تر، می‌توان ادعا داشت که این دو مقوله (سرمایه و تولیدکل) اقتران و قرابت ذاتی به خصوصی دارند که رشد هر یک نویدبخش بهبود وضعیت دیگری و توقف یا عقب‌رفت آن منجر به سکون و پس‌رفت آن یکی خواهد شد. از این رو راست که دغدغه سیاست‌گذاران و تصمیم‌گیری‌های پیشرفت در بسیاری کشورها، افزایش ورود دارایی‌ها به چرخه تولید و تبدیل آنها به سرمایه است. اما آنچه سوال اساسی در مسیر پاسخ به این دغدغه مهم است، اینکه مبدأ تأمین سرمایه مطلوب برای سطح مطلوبی از تولید کجاست و به فرض تأمین آن سرمایه‌های مطلوب، مقصد کارآمد و محل سرمایه‌گذاری آن سرمایه‌ها کجاست؟

ایران و سرمایه‌های مهاجرش

از تازگی‌های مرسوم آذهان عمومی و دانشگاهیان ایران در دهه‌های اخیر پدیده فرار مغزها بوده که البته در کنار آن تنها به مهاجرت نخبگان دانشگاهی و حوزه علمی محدود مانده است. اقتصاد ایران طی ۳۰ سال گذشته بایش از دوبرابر نرخ رشد مهاجرت، در سال ۲۰۱۹ بیش از یک میلیون و ۳۰۰ هزار شهروند مقیم خارج از کشور را مطابق با آمار سازمان ملل متحد نشان داده است. نیروی انسانی که مطابق با آمار سال ۲۰۱۵، بیش از ۵۰ درصد آنها از تحصیلات دانشگاهی برخوردار بوده‌اند و به‌حسب صنوف شغلی، قریب به ۳۰ درصد آنها در رده متخصصان، ۱۰ درصد آنها در رده قانونگذاران و مقامات رسمی بلندپایه، ۱۵ درصد آنان تکنسین و دستیاران متخصصان و حدود ۵ درصد آنان صنعتگران و کارگران حرفه‌ای و نیمه حرفه‌ای برآورد شده‌اند. بنابراین به راحتی می‌توان نتیجه گرفت نزدیک به ۶۰ درصد از کل جمعیت مهاجران ایرانی، سرمایه انسانی توانمند و موثر در برنامه‌ریزی‌های پیشرفت و جهش اقتصادی ایران می‌توانند باشند. البته در حال حاضر انباشت دانش، فناوری‌های نرم و سخت، تجربه‌ها و اطلاعات این جمعیت مهاجران، در معنای واقعی کلمه یادآور مفهوم دارایی است. فلذا پس از درک صحیح از فرصت‌های قابل تصور در استفاده از این ظرفیت و تهدیدات ناشی از غفلت نسبت به این موضوع، اراده به اقدام موثر در گرو مجموعه طراحی‌ها و عملکردهایی است که به تدریج این دارایی قابل ملاحظه را به ثروت و پس از آن به عنوان سرمایه در جریان تولیدی کشور دخالت دهد. ازسوی دیگر برآورد دارایی‌های مالی موجود در سبد ایرانیان خارج از کشور ارقامی را نشان می‌دهد که چندبرابر حجم کل اقتصاد ایران و صادرات کل نفت ایران در یک سده اخیر است. آنچنان که مرکز پژوهش‌های مجلس در یک دهه اخیر گزارش رشد سه‌برابری از سرمایه مالی ایرانیان خارج از کشور را ارائه کرد و بنابر آن در سال ۱۳۹۴ قریب به ۴ هزار میلیارد دلار تخمین زده شده است که چند هزار برابر حجم سرمایه‌گذاری خارجی در اقتصاد ایران طی چندسال اخیر است.

برای آنها که باید اراده کنند

جلب و جذب سرمایه‌های ایرانیان خارج از کشور، از تک‌موضوعاتی است که محل مناقشه

رویکردهای موجود در اقتصاد سیاسی ایران نبوده است. به‌تناوب در بیان دولت‌های پنجم تا دوازدهم ورود به بسترسازی‌ها و اقدام برای توجه دادن به سرمایه ایرانیان خارج از کشور، مورد موافقت بوده است. در سطح حاکمیتی نیز طی سیاست‌های کلی و برنامه‌های چهارم، پنجم و ششم توسعه، سند چشم‌انداز ۲۰ ساله و ابلاغیه اقتصاد مقاومتی به‌عنوان اسناد و متون بالادستی به‌صراحت موضوع ایرانیان خارج از کشور را با قید اولویت در حوزه‌های انتقال فناوری و جذب سرمایه‌گذاری خارجی اشاره داشته‌اند. مهم‌تر از آن شرایط موجود اقتصاد ایران که از ضعف زیرساخت‌های عمرانی مولد، بنگاه‌های اقتصادی بزرگ، درهم‌تنیدگی با اقتصاد دیگر کشورها، اثرات تحریم‌های یک‌جانبه و چندجانبه خارجی و مرز محدود امکانات تولید رنج می‌برد، آن گونه که در تجربه‌های متعارف پیشرفت اقتصادی و نظریات مرسوم این دانش اجتماعی تثبیت شده است، به‌طور معناداری به‌میزان اتصال سرمایه‌های مالی خارجی و جهش فناورانه و بهبود کارایی نیروی انسانی مولد به اقتصاد ایران وابسته است.

» **شکوفایی استعداد**

ازسویی استعداد موجود و ممکن برای توجه دادن به ظرفیت و فرصت‌های ناشی از توانمندی ایرانیان خارج از کشور امیدبخش است و ازسوی دیگر ملازم نکات و ملاحظات جدی است که از جمله آنها می‌توان به موارد زیر اشاره داشت:

الف) جذابیت‌های اقتصاد سیاسی: بی‌شک هر سرمایه‌گذار اعم از داخلی و خارجی و ایرانی و غیرایرانی، از آن جهت که یک فعال اقتصادی است در درجه اول صرفه هزینه‌فایده رفتار خود را خواهد داشت. ممکن سازی سودآوری از فعالیت تولیدی از جمله مهم‌ترین انتظارات واقع‌بینانه از دولت‌هاست به‌طوری که سرمایه‌گذار، تولیدکننده و بازگازن در برآورد اولیه نسبت به فعالیت در اقتصاد ایران احتمال شکست خود را کمتر از توفیق بیابد که از آن تحت عنوان ضریب خطر سرمایه‌گذاری یاد می‌شود. امنیت شغلی برای سرمایه انسانی و امنیت سرمایه برای سرمایه‌گذار شرط لازم است هرچند شرط کافی نیست.

ب) جذابیت‌های حقوقی، امنیتی: مفهوم جذابیت را بهتر است در مقابل مفهوم طرد معنا کنیم. تجربه کشورهایی موفق در دیپلماسی اقتصادی همچون چین و ترکیه نشان می‌دهد که با اولویت‌دهی معنادار و واقعی نسبت به شهروندان مهاجر خود، هدایت سرمایه‌های انسانی و مالی موردنظر به بخش لجستیک و زیرساخت‌های عمرانی، زنجیره تأمین، صنایع صادرات‌محور و کسب‌وکارهای با سطح فناوری کوچک و متوسط نتایج موثری در این چند دهه اخیر روی اقتصاد ملی کشور می‌تواند داشته باشد.

انا لله و انا الیه راجعون

همکار گرامی جناب آقای سیدحسین میرزین العابدینی

با کمال تأسف، تأثر و تألم مصیبت وارده را به شما و خانواده محترم تسلیت عرض می‌نماییم. از درگاه خداوند متعال برای آن مرحومه طلب آمرزش و رحمت واسعه الهی و برای جنابعالی و سایر بازماندگان صبر جمیل و اجر جزیل مسالت داریم.

دفتر هیات امنای دانشگاه آزاد اسلامی

ویژه تشکله‌ها، دانشجویان، اساتید و کارکنان دانشگاه

پویش ملی
اگر شما رئیس جمهور
ایران باشید

برنامه‌ها، دغدغه‌ها و دیدگاه‌های
یک نامزد ریاست جمهوری را به عنوان
نطق انتخاباتی در قالب یک ویدئوی
کوتاه بیان کنید.
این نطق می‌تواند از طرف خود شما و
یا فرد دیگری باشد که او را شایسته
ریاست جمهوری می‌دانید.

- زمان نطق‌ها: حداکثر ۵ دقیقه
- فعالیت گروهی امتیاز ویژه دارد
- آخرین مهلت شرکت در پویش: ۳۰ تیرماه

اداره کل تسکین‌های اسلامی
www.farhangi.iau.ir/tashakol
@Tashakkol_iau
۰۹۱۹ ۵۵۱ ۴۷ ۶۷

جهت کسب اطلاعات بیشتر به سایت
معاونت فرهنگی و دانشجویی واحد یا
سایت اداره کل تشکل‌ها مراجعه نمایید.